

PRZEGLĄD.

Monarchya Austriacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Prusy. — Dania. — Szwecya. — Grecya. — Turcya. — Egipt. — Persya. — Wiadomości handlowe.

Monarchya Austriacka.

Sprawy krajowe.

Lista XVI. darów na wsparcie pogorzeli miasta Krakowa, do komitetu pogorzeli miasta Lwowa złożonych:

Dawid Selzer 1zlr.; Friedr. Hausner 100zlr.; Rosa v. Sacher 2zlr.; F. Polturak 2zlr.; Łukasiewicz Aleksander 15kr.; Mazur 1zlr.; Zofia H. 2zlr.; Dawid Herz Sokal 10zlr.; Anton Nageł 1zlr.; Ramasetti 3zlr.; Teresa Popper 1zlr.; Józef Haufe 1zlr.; Herz Pineles 3zlr.; Ignacy 1zlr.; Elizabeth Osterlamm 1zlr.; Abraham Brotschiner 10zlr.; J. Witm 4zlr.; NN. 30kr.; P. Eutele 2zlr.; Józef Hersch Mises 10zlr.; Michał Sidorowicz 30kr.; Israel Rappaport 1zlr.; Semche Rappaport 45kr.; Moses Rappaport 30kr.; M. B. 1zlr.; T. S. 6kr.; Anna 1zlr.; Pinkas Sobel 30kr.; Leib Flieg 30kr.; Lanc Ornstein 1zlr.; N. St. 1zlr.; NN. 1zlr.; N. Bachstiltz 30kr.; Marya Fredro 10zlr.; Hr. Zofia Komorowska 15zlr.; Stromenger 2zlr.; Herz Jesu 1zlr.; Cech stolarski: komisarz cechu Roszkiewicz 3zlr., przelozony cechu Körber 3zlr.; Leja 10zlr.; Nowosielski 10zlr.; Stinzig 1zlr.; Komorowski 2zlr.; Geschöpf 2zlr.; Kolrus 2zlr.; Cieplik 1zlr.; Pasternak 1zlr.; Dolny 1zlr.; Schramek 1zlr.; Kijak 1zlr.; Szmajkowski 1zlr.; Stawarski 1zlr.; Lambaj 1zlr.; Lewicki 1zlr.; Swisterek 30kr.; Borucki 1zlr.; Skowron 2zlr.; Kruk 1zlr.; Saniewicz Kasper 1zlr.; Hajdaszewski 1zlr.; Godowski 15kr.; Borkowski 1zlr.; Schnajder 15kr.; Schumann Franciszek 2zlr.; Jacob Friedrich 1zlr.; Hartfinger 2zlr.; Ustyanowicz 1zlr.; Wania 30kr.; Leszczyński 22kr.; Bamiński 2zlr.; Kuczkowski 24kr.; Barz 1zlr.; Sarniewicz Józef 2zlr.; Czernik 1zlr.; Friedrich 2zlr.; Szpalla 1zlr.; Angermüller Wilhelm 30kr.; Bamiński 1zlr.; Wojta 1zlr.; Nowakowski 1zlr.; Wajtyński 30kr.; Rudnicki Jan 5zlr. — Suma ogólna 3 duk. 1 rub. 8162 zlr. 55 kr. m. k.

(Austriacka nota okólna do gabinetów niemieckich.)

Wiedeń, 5. maja. Lloyd donosi, że temi dniami odeszła austriacka okólna nota do wszystkich gabinetów niemieckich, która może stanowczy wpływ wywrze na ostatnią konferencyę w Dreźnie dnia 15 b. m. odbyć się mającą. Wielce podobnym jest do prawdy, że książę Feliks Schwarzenberg i p. Manteuffel obecni będą na tej konferencyi. Ze względu na ekonomię publiczną miały konferencye drezdeńskie ten rezultat, że uznano jedność słowa Niemiec za cel, do którego na przyszłość czynnie dążyć należy. Porozumiano się już także względem niektórych zasad liberalnych, według których ma być uregulowany obrót handlowy państw niemieckich między sobą. Najważniejszym jest projekt kartelu cłowego według którego każde państwo związkowe jest obowiązane przyczynić się do przeszkodzenia, wykrycia i ukarania przekroczeń ustaw cłowych każdego innego państwa związkowego. — Co do finansów, słychać, że minister skarbu rzeczywiście miał wypracować projekt, który się obecnie znajduje w ręku prezydenta rady państwa. Projekt ten proponuje silne środki ku uchyleniu naszych trudności finansowych. (Austr.)

(Wiadomości potoczne z Wiednia.)

Wiedeń, 6. maja. Sekcyja handlowa tutejszej izby handlowej przedłożyła c. k. ministeryum handlu osobne sprawozdanie względem zawiązaną komercyalnych stosunków z Persją. W sprawozdaniu tem uzasadniono następujące propozycye: Zawarcie traktatu z Persją; — mianowanie austriackiego ajenta w Teheranie; — utworzenie jeneralnego konsulatu w Tauris, a ajencji konsularnych w Reszt, Ispahanie i Abaszyr; dalej obsadzenie tych urzędów znakomitymi i zdolnymi obywatelami austriackimi. Dla styczności handlowych z południową Persją proponowano także przyspieszenie komunikacji na Suez, a dla podobnych stosunków z północnymi prowincjami perskiemi uzupełnienie komunikacji morskich austr. Lloyd potąd tylko do Trebizondy wiodących — na Batum do Redut-Cale. Sprawozdanie kończy tą uwagą, że już teraz odchodzą do Persyi austriackie towary, a mianowicie wełna, wyroby galanteryjne i żelazne. A jeżeli w czasach najbliższych nie można jeszcze spodziewać się znacznych korzyści dla wywozowego handlu austriackiego, wszelakoż z bezpośrednich stosunków handlowych z Persją wyniknie natychmiast ta ważna korzyść, że krajowa industria otrzyma z pierwszej zaraz ręki

i może o 30 proc. tanięj najznakomitsze płody surowe z Persyi, jako to: bawełnę, szerść wielbłądzia i kozia, korzenie itp., — co wszystko potąd z trzeciej dopiero ręki przychodziło.

— Ministeryum handlu przygotowuje projekt względem regulacyi handlu spedycyjnego i transportu towarów na skarbowych kolejach żelaznych.

— W sprawie nowo ułożyć się mającego porządku giełdowego i senzalów mianowano osobną komisye, do której wyznaczyła tutejsza izba handlowa kilku swych członków na deputowanych. Mianowanie nowych senzalów giełdy i wekslowych odłożone ma być na później.

— Na dzisiejszej giełdzie nastąpiła bardzo pomyslna reakcyja i sprawiła znaczne zniżenie kursu, tak że na Londynu notowano już tylko 12,44 z 13,8. Wyglądane w niedługim już czasie skuteczne środki finansowe i zapowiedziane przedłożenie pomyslnego budżetu na rok 1851 znacznie się ku temu przyczyniło.

— W Zagrabiu zamierzają wybudować muzeum narodowe na akcyje po 25 zlr. Potąd rozebrano już 822 akcyi, za które wpłynęło 20,550zlr. Codziennie nadchodzą darowizny ksiąg, minerałów, map i starożytności. Za wydawnictwo ksiązek szkolnych wyznaczyła rada banalna nagrodę, a mianowicie 20 zlr. od drukowanego arkusza. (L. k. a.)

— Austrija ma zamiar zaproponować sejmowi związkowemu ustanowienie wojskowej władzy egzekucyjnej z trzema sekeyami. Pierwsza sekeya dla tworzenia kontyngensów i kierowania korpusami wojsk przy wewnętrznych ruchach pod austriackiem; druga sekeya dla spraw administracyjnych i finansowych pod bawarskiem; nakoniec trzecia sekeya dla twierdz i marynarki pod pruskim przewodnictwem. Wspomniane trzy mocarstwa mianowałyby szefów sekeyi niezależnie od sejmku związkowego i tylko z porozumieniem się z nim w tym względzie.

(Trzęsienia ziemi.)

Stagno piccolo, 17. kwietnia. Od 5 dni ponawia się tu co dzień, raz lub dwa razy na dobę trzęsienie ziemi. Podróźni z Hercegowiny doznano 13. kwietnia również trzęsienia ziemi; kilkanaście domów popękalo, a kilka zapadło się w gruzy.

(Również i w Messynie ponowiło się 11. i 12. kwietnia trzęsienie ziemi, i przeraziło mieszkańców. Szczególnie 11. trzęsła się ziemia z tak mocnym hukiem, że mieszkańcy opuściwszy swe domy, szukali jak najspieszniej schronienia na czystym polu. Od 12. trzęsienia ziemi coraz już słabsze, i na szczęście nie doznano ztąd żadnej znacznej szkody. Kilka jednak budynków porysowało się znacznie.) (W. Z.)

(Depesza telegraficzna.)

Tryest, 6. maja. Wczoraj wieczór o godzinie 11tej odpłynął parostatek Lloyd Arciduca Frederico ze świtą Jego Mości króla Grecyi do Wenecyi.

(Kurs wiedeński 7. maja 1851.)

Obligacye długi państwa 5% — 95; 4½% — 83½; 4% — 4% z r. 1850 — —; 3% — —; wylosowane 4% — —. Losy z r. 1834 — 1015; z r. 1839 — 296½. Wiedeńskie miejsko bankowe 2½% — —. Akcyje bankowe 1247. Akcyje kolei północ. 1287½. Głognickiej kolei żelaznej 655. Odenturg. — Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parow. 552. Lloyd —. Listy galicyjskie —.

Hiszpania.

(Pogłoski o zmianie ministeryum. — Wiadomości z Portugalii.)

Madryt, 26. kwietnia. Wczoraj były w obiegu pogłoski o zmianie ministeryum; mówiono o wystąpieniu z gabinetu ministra sprawiedliwości, który dla sprężystego postępowania swego nie jest w dobrem porozumieniu z panem Bertram de Lys. — Nie sądzą jednak, aby przed ukończeniem wyborów jaka zmiana nastąpiła.

Ostatnie wiadomości z Portugalii są z 21. kwietnia. W tym czasie były wszystkie znaczniejsze miasta jako to: Lizbona, Oporto itd. zupełnie spokojne. Insurekcyja nie robiła nigdzie postępów, a wojsko Saldanhy zaczęło dezertować.

(Progresiści przyjmują nazwę partyi demokratycznej.)

Madryt, 27. kwietnia. Niespodziane rozwiązanie kortezów i scysya jaką w partyi umiarkowanej wywołały plany finansowe ministra Murillo, dodaje odwagi progresistom, którzy teraz przyjęli nazwę partyi demokratycznej. (Br. Z.)

Anglia.

(Posiedzenie izby niższej.)

Londyn, 2. maja. Na dzisiejszem posiedzeniu zajmowała się izba niższa sprawami miejscowemi. Pau Childers interpelował rząd

względem dyceccyjalnego synodu zwołanego przez dysydenckiego biskupa w Exeter dla naradzenia się nad niektórymi artykułami wiary kościoła angielskiego. Lord Russell ganił wprawdzie postępowanie biskupa w Exeter, przyznał jednak, że biskup miał do tego prawo i przeszkodzić mu niemożna zwołać swoje duchowieństwo. Pan Smith żalił się następnie przed lordem Palmerston, że od cudzoziemców przyjeżdżających do Londynu żądają paszportów.

Minister oświadczył, że to żądanie paszportów nie jest uzasadnione prawem, ponieważ według aktu z r. 1836 dostateczną jest rzeczą jeżeli się przy wylądowaniu na wybrzeżu angielskiem powie tylko swoje nazwisko.

Potem przeszła izba w komitecie do dyskusji nad taksą od dochodów, a Hume wniósł poprawkę, według której odnowienie tego podatku ograniczono na rok jeden. Nastąpiła żywa i niezrozumiała debata. Mowcy wszystkich stronnictw głosowali za wnioskiem. Roebuck trzymał z panem Disraeli. Przeciwnikami byli lord Russell, kanclerz skarbu i Cobden; mimo to przyjęto poprawkę 244 głosami przeciw 230, a więc większością 14 głosów przeciw ministerstwu.

Rezultat ten jest wielkiej wagi, przywraca bowiem temu podatkowi jego pierwotny prowizoryczny charakter. (B. Z.)

Francya.

(Posiedzenie zgromadzenia narodowego z d. 2. maja.)

Paryż, 2. maja. Na dzisiejszym posiedzeniu narodowego zgromadzenia toczono dyskusję nad ustawą o kolei żelaznej z Versailles do Rennes, (koleja zachodnią) lecz ta nie nastrożyła do ważnych rozpraw osnowy. Nadmienić tu wypada, że żądanie kredytu 202,000 franków na publikację „Podziemnego Rzymu“, przepysznego zbioru chrześcijańskich starożytności i kunsztu, jak dodał minister spraw wewnętrznych, przyjęła lewa strona z zadziwieniem i ironią. — Na dzisiejszych wyborach prezydentów i sekretarzy w wydziałach odnieśli Montaniardy w dwóch oddziałach zwycięstwo; w innych oddziałach zwyciężyli częścią legitymiści, częścią stronnicy rządu, a częścią Orleaniści. W końcu posiedzenia rozeszła się pogłoska, że minister sprawiedliwości zażąda od narodowego zgromadzenia prawnego upoważnienia do ścigania sędownie dwóch reprezentantów Miot i Greppo, których przytrzymano w pewnym domu na przedmieściu Batignolles przy korekturze 11go buletynu odpornego komitetu. Zapewniają, że prefektura policji ogłosi 11ty buletyn w dzienniku *Patrie*. Mówią, że dziennik *Le Siecle* mimo wiedzy dostarczył czcionek do wydrukowania tych oślawionych buletynów. Rzecz pewna, że ani się spodziewał *Siecle*, iż te same czcionki, któremi powstawał na buletyny, do wydrukowania ich posłużą. Dyskusya nad koleją zachodnią nie skończy się i dzisiaj i będzie najutro odroczonea.

Policja odkryła nareszcie tajną drukarnię, z której wyszły manifesty komitetu odporu. Drukarnia ta znajduje się na przedmieściu Batignolles. Montaniardy wprowadzili na trop policję, gdyż postrzeżono ich jak wychodzili z tego domu.

(Rozprawy w izbie 3. maja.)

Paryż, 3. maja. Na dzisiejszym posiedzeniu zgromadzenia narodowego, które się zresztą zajmowało tylko sprawami miejscowymi, wytoczono także sprawę względem konfiskacji jedenastego buletynu centralnego komitetu oporu. *Monitor* bowiem przedrukował z dziennika *Patrie* wiadomość, że w tej sprawie skompromitowanych jest dwóch członków stronnictwa góry, z tej przyczyny interpelowano ministra spraw wewnętrznych. Pan *Leon Faucher* oświadczył, że musi zachować najściślejszą tajemnicę, lecz że rząd tylko odpowiedziałym jest za urzędową część *Monitora*. Pan *Schölcher* żałował popełniony błąd *Monitora* i oświadczył w imieniu góry, że żadną miarą i nigdy niechce teroryzmu. Ci tylko chcą teroryzmu, którzy zachęcają do wydawania pism jak n. p. czerwony upiór, którego autorem jest były prefekt.

Znaczna liczba członków góry popierała zdanie pana *Schölcher*, inna zaś część milczała albo wyraźnie protestowała. Miot krzyczał swoim zachrypniętym przeraźliwym głosem: że zdradzono republikę.

Bądź co bądź góra postanowiła rzeczywiście z wyjątkiem dwudziestu pięciu Taborytów w adresie do ludu, którego wypracowanie polecono panu *Mathieu* (Drome) wyrazić swoje spokojne dążności.

Zresztą przedsięwzięto po konfiskacji 11. buletynu kilka aresztacji; spodziewać się należy jeszcze więcej, ponieważ tam zabrano mnóstwo proklamacyi i kompromitujących listów. Tajna drukarnia znajdowała się przy ulicy *Codet* Nr. 20 na 4. piętrze. Polityka fuzjonistów rozdrabnia się coraz więcej a *Opinion publique* oświadcza dziś wyraźnie odnosząc się do artykułu umieszczonego w dzienniku *Assemblée nat.*, że królestwo lipcowe i zasada legitymistyczna nawzajem się wyłączają, gdyż monarchya lipcowa zajęła miejsce owęj zasady. (B. Z.)

(Program festynu 4. maja.)

Paryż, 1. maja. Następujący program festynu dnia 4. maja ogłosił minister spraw wewnętrznych i kazał poprzylepiać na narożnikach ulic Paryża:

Salwy artyleryi zapowiedzą festyn o szóstej godzinie zrana. — W dwunastu okręgach Paryża będzie rozdawane wsparcie ubogim. — O godzinie drugiej nastąpią popisy okrętowe. Parostatki, okręta z zagłami i t. d. będą krążyć po *Sekwanie* od *Pont national* aż do hotelu inwalidów. Poczem rozdawanie nagrod nastąpi. — Na środkowym łuku mostu Konkordya i naprzeciw *Pont national* będzie się wznosić grupa, przedstawiająca jenuusza żegluga, trytony i konie

morskie na sterczących skałach, których grunt tkwi w rzęce. Z pośród skały tryskać będzie kaskada. Narodowe zgromadzenie otrzyma dekoracyę z dwóch skrzydeł złożoną, z których każde pawilonem zamknięte będzie. Fasada kościoła *Madelaine* będzie ozdobiona wieńcami z kwiatów. Dwa symboliczne posagi będą się wznosić między kolumnami wechodu. Wodotryski na placu Konkordya będą przystrojone w koszyki z kwieciami. — W alei *Champs Elysées* będzie się wznosić 16 posągów sławnych mężów, równie jak i maszty przystrojone w bandery. — Na miejscu fontany w *Rond-Point* stać będzie posąg Francji. W obszernym czworoboku *Champs Elysées* będą umieszczone rozmaite zabawy. Od ósmej do dziewiątej godziny odbędzie się koncert w *Quai d'Orsay*. O godzinie ósmej będzie oświetlona elektrycznym ogniem fasada kościoła *Magdaleny*. — Dalsze przepisy programu tyczą się iluminacyi *Champs Elysées*, placu Konkordya, *Quai d'Orsay* bengalskim ogniem, świecącymi kulami i t. d. O godzinie dziewiątej będą spalono dwa sztuczne ognie, jeden na wzgórzu *Chaillot* po-za *Champs-Elysées*, a drugi przy baryerze *du Frone*.

(Pocztą francuska.)

Paryż, 30. kwietnia. *Morin* (de la Drome) przedłożył izbie wniosek, aby propozycye tyczące się rewizyi konstytucyi wyjęte były zpod przepisów 78go artykułu regulaminu spraw zgromadzenia narodowego, i aby bez względu na to, czy przy pierwszym głosowaniu odrzucone zostały czy nie, po upływie miesiąca znowu wnoszone być mogły. — Zapowiedziana petycja wzorowa elyzejskiego dziennika *Bulletin de Paris* brzmi dosłownie jak następuje: „Podpisani żądają stanowczo z całym zapałem jakim ich przejmuje ważność położenia, aby życzenie względem legalnej rewizyi konstytucyi ile możności jak najprędzej wyrzeczone zostało.“ W uzasadnieniu tej petycji niema najmniejszej wzmianki o przedłużeniu prezydentury.

— 1. maja. Minister spraw wewnętrznych ogłosił plakatem prefektury policji program uroczystości 4. maja.

— Komisya radzi wziąć pod rozwagę wnioski pana *Morin*, aby odrzucone propozycye względem rewizyi konstytucyi po upływie miesiąca znowu wnoszone być mogły.

Wszystkie trzy prywatne stowarzyszenia większości delegowały z grona swego po 3 członków dla wspólnego naradzenia się nad kwestyami bieżącymi, a mianowicie *Rue de Rivoli* panów: *Berryer*, *Jenerała St. Priest* i *Vatismenil*; *Rue de l' Université* panów: *Molé*, *Montebello* i *Vilet*, a *Rue des Pyramides* panów: *Brogie*, *Beugnot* i *Darn*.

— Droga nadzwyczajną nadeszła tu wiadomość, że książę *Saldanha* na dniu 24. z. m. po dwugodzinnnej walce wkroczył do Porto i że miasto to oświadczyło się za insurekcyę.

— *Jenerał d' Hautpoul* przybył dziś do Paryża. (P. S. A.)

— 2. maja. Podczas gdy legitymistyczny dziennik *Opinion publique* zgadza się z zaproponowanym kandydatem fuzyi *Dumon* na członka rady stanu, oświadcza *Dumon* sam w dziennikach *Debats* i *Assemblée nationale*, że stanowczo odrzucił ofiarowaną mu jeszcze przed miesiącem kandydaturę.

— Całą brygadę najrzęczniejszych agentów policji paryskiej wyprawiono pod kierunkiem pewnego sędzi pokoju do Londynu dla dawania bacznosci na cudzoziemców podczas wystawy londyńskiej; większa liczba tajnych agentów odjechała już dawniej do Londynu. Jednakże misya ich zależy nie na samym dozorze nad wystawą przemysłową.

Szwajcarya.

(Uroczystość federacyjna.)

Zuryk, 1. maja. Niebo niesprzyja uroczystości federacyjnej; od kilku godzin leje deszcz nieustannie, tak że kostiumowany obchód po mieście skrócić musiał swoje procesye, a wieczór zapewne niebędzie sztucznych ogniów. Pochód udający się wśród odgłosu wszystkich dzwonów na plac festynu, był bardzo wielki. *Dr. Zehender* z *Zuryku*, *radzca federacyjny Furrer* z *Berny* i *Dr. K. Pfyffer* z *Lucerny*, mieli mowy. Podczas uczty wniesiono wiele treściwych toastów; w ogóle panowało mimo słoty ożywione serdeczne usposobienie. (B. Z.)

Włochy.

(Depesza telegraficzna.)

Turyń, 2. maja. Książę i księżna *Geny* odjechali wczoraj do *Drezdna*. Deputowany *Buoncampagni* przedłożył sprawozdanie o nowym projekcie względem administracyjnej organizacyi gmin i prowincyi.

(Nabożeństwo w kaplicy syxtyńskiej. — Festynu.)

Rzym, 23. kwietnia. Święta wielkanocne przeminęły; wczoraj rano było solenne nabożeństwo w syxtyńskiej kaplicy. Licznymi gromadami spieszą już cudzoziemcy na północ, gdyż kwarantana, którą *Neapol* nakazał przeciw *Geny*, a tem samem przeciw wszystkim portom włoskim, skłoniła do spieszego powrotu niejednego cudzoziemca, który lądowej drogi unika. Zresztą nacisk cudzoziemców był większy, niż przed kilku laty. Festyny, na których się między innymi znajdował także *Ludwik król Bawarski*, odbywały się znowu dawnym zwyczajem; tylko wojsko francuskie, które podczas *Wielkiego Tygodnia* maszerowało nie tak jak rzymskie z pochylonym karabinem i stłumionem biciem w bębny, sprawiało dyzharmonię wśród powszechniej żaloby i ciszy owych dni, w których wszystkie dzwony zamilkły, a nawet zegary bić przestały. Podczas wielkiej ceremonii bło-

gosławieństwa na placu ś. Piotra był tam prawie cały francuski garnizon rozstawiony, co się przyczyniało znacznie do wzmocnienia imponującego widoku obszernej, słupami okoloniej przestrzeni; natomiast wojskom papieskim poruczono wyłącznie służbę w kościele, i to było tem stósowniej, ileż wojsko francuskie nie mogło się dotychczas przyzwyczaić do tego rodzaju służby, i owszem oficerowie ich komenderują zawsze jeszcze tak głośno w kościele, jak w obozie na polu. Oświetlenie kopuły ś. Piotra, któremu sprzyjała piękna pogoda, było okazalsze niż przedtem, a co do *Girandola*, żałowano tylko, że się nie odbyła, tak jak przedtem na zamku anioła, gdzie się architektura i wodne zwierciadła również mocno do jej piękności przyczyniały. Lecz *Girandola* obejmuje teraz zasoby amunicji francuskiej, a choćby Francuzi nawet kiedy ztąd odeszli, to i wtedy trudno, aby to widowisko w dawnym lokalu umieszczono, gdyż *Piazza del Popolo* może pomieścić w ogromnej swój rozległości daleko więcej ludzi, niż przyległość kasztelu, a więc dla utrzymania porządku może *Girandola* na tem samym miejscu pozostać.

(Pomnożenie pułków szwajcarskich w Neapolu.)

Według listów z Neapolu pod dniem 20. będą tamtejsze pułki szwajcarskie o 3000 ludzi powiększone, przezo ten gatunek wojska liczyć będzie 12,000 ludzi; podczas rewolucji 1848 było tylko 4000 ludzi w Neapolu. Lubo sejm szwajcarski zakazał werbunki dla zagranicy, jednak liczniej, niż przedtem zgłaszali się rekruci szwajcarscy, gdyż je popierają Bawaryja i Wirtembergia. Werbunki odbywają się teraz w Bregenz i Feldkirchen, zkąd się rekruci udają na Tyrol i Lombardję do Neapolu.

Niemce.

(Plenarna sesja konferencji Drezdeńskich.)

Drezdno, 2. maja. Dziś odbyła się plenarna sesja konferencji ministeryalnej, na której jak słycać, zdecydowane w czterech komisjach projekta rozdano dla przesłania do właściwych rządów, aby ich deklaracje po dzień 15. maja na konkluzyjne posiedzenie nastąpić mogły. Na tem posiedzeniu będą znówu obecni panowie prezydenci ministrów z Wiednia i Berlina, a zatém naczelni ministrowie wszystkich innych państw niemieckich. Rzecz naturalna, że bawiacy tu jeszcze pełnomocnicy konferencji udadzą się woprzód do swych dworów, dla ułożenia zawezasu namienionych deklaracji.

(Kwestya sukcesji królestwa Greckiego.)

Mnichów, 1. maja. Dziennik *Augsburger Allgemeine Zeitung* zawiera doniesienie, że książę Adalbert zdecydował się stanowczo na przyjęcie sukcesji greckiego tronu a nawet na wychowanie swych dzieci w religii greckiej. Dziennik *Augsburger Postzeitung* zbija to doniesienie, twierdząc, że książę Adalbert nie powziął jeszcze żadnego postanowienia, i aż wtedy da stanowcze oświadczenie, gdy się na wizycie, którą tego lata zamysła oddać Grecji, o tamtejszych stósunkach osobiście przekona. — Według innego doniesienia, które mniej zasługuje na wiarę, miały nastąpić podczas ostatniego pobytu króla Ottona w Oldenburgu układy, według których sukcesya greckiego tronu ma być przeniesiona na siedmioletniego księcia Elmara Antoniego Günther Fryderyka, przyrodniego brata królowy Grecji.

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 3. maja.)

Metal. austr. 5% — 71; 4½% — Akeye bank. 1127. Sardyn. 35. Hyspańskie 3% — 34. Polskie 500 L. 83¾.

Prusy.

(Zmniejszenie liczby robotników przy fortyfikacyach Poznańskich.)

Poznań, 3. maja. W ciągu tego tygodnia odprawiono od nasych fortyfikacyi, około których tegorocznój zimy prawie bez przestanku pracowano, 150 robotników, bo wiadomo, że iżby w tym roku przyzwoliły daleko mniej pieniędzy niżli w latach dawniejszych. Pomimotem ukończenie fortyfikacyi nastąpi w dwóch przyszłych latach. Zresztą wysłaniem konnych patroli zapobieżono, aby ze strony rozpuszczonych robotników żadne rozruchy niezaszły; jednakże pokój bynajmniej nie był zaburzony.

(Kurs giełdy berlińskiej z 5. maja.)

Dotrowolna pożyczka 5% — 105½. Obligacye długi państwa 85½. Akeye bank. 94¼. Polskie listy zastaw. 93¾. Polskie 500 L. — 300 L. 141½. L. Frydrychsдоры 13½. Inne złoto za 5 tal. 8½. Austr. banknoty —.

Dania.

(Pułkownik Baggesen. — Noty Austrii i Prus do rządu duńskiego.)

Kopenhaga, 30. kwietnia. Dziennik *Bertingsche Zeitung* donosząc o odjeździe pułkownika Baggesen, nadmienia co następuje: „Wszystkie opowiadania o jego zejściu z obcymi oficerami tak w hotelu jak poza hotelem w Rendsburgu, o którym donoszą dzienniki niemieckie, są zupełnie zmyślone; duńscy i obcy oficerowie żyją w najlepszym porozumieniu. — Dwie noty od Prus i Austrii, które jak słycać dnia 24. tutaj nadeszły, przemawiają bardzo stanowczo i wyraźnie przeciw duńskiemu rządowi, i dlatego niebardzo przyjemną zrobiły tu sensacyę. — Zresztą uczynione od rozmaitych stron względem osnowy tych not podania, niezupełnie zasługują na wiarę. Przeciwnie zaś najpodobniejszym do prawdy jest to, że główna treść not obu wielkich mocarstw niemieckich zmierza do tego, by w obec Danii utrzymać uchwałę niemieckiego Związku z dnia 17. września 1846 z prawami jej konsekwencyami i zaprotestować przeciw wszelkim krokom, przez które Dania prawną i stanowczą decyzję w tym względzie wyprowadzić chciała.“

Szwecya.

(Obrady w Stortyngu nad odpowiedzią króla na podaną prośbę o przedłużenie obrad Stortyngu.)

Krystyania, 29. kwietnia. Na prośbę stortyngu, by po koniec lipca mógł prowadzić swoje czynności, odpowiedział król, że ponieważ według §. 80. ustawy zasadniczej wyznaczony dla czynności stortyngu czas upłynął, przeto może Stortyng pozostać i toczyć dalej swe obrady, a król zastrzega sobie, po załatwieniu spraw publicznych wyznaczyć łaskawie czas do rozwiązania. Gdy się oddaliła deputacya rady stanu, która przyniosła to królewskie oświadczenie, zaproponował prezydent zapisać to oświadczenie do protokołu; lecz przeciw temu powstał *Stabell*. Uznał on za rzecz potrzebną, że dla niebezpieczeństwa, aby nagłe rozwiązanie nieprzerywało czynności sejmu, należy z królewskiej łaski jak najkrótszy zrobić użytek, a przeto wyborczy komitet powinien natychmiast zrobić klasyfikacyę przedłożonych przedmiotów według ich ważności. Prezydent był tego zdania, aby obadwa wnioski połączyć. *Sverdrup* twierdził, że rozwiązanie w najbliższych dniach jest lepsze, niż wdawanie się w to dwuznaczne oświadczenie. Prezydent przypomniał katastrofę z roku 1836 i że rząd nie tak postępował dawniej jak teraz. Pozem jednogłośnie przyjęto wniosek prezydenta, a propozycyę pana *Stabell* zachowano do dalszych obrad.

Dziennik *Morgenbladet* wyraża swe zdziwienie nad królewską rezolucyą, gdyż niemożna docięć, co rządowi zależy na niewczesnym rozwiązaniu sejmu, gdyż zwołanie nadzwyczajnego stortyngu niesprowadzi ani nowego stortyngu ani nowych wyborów, a zatém ani apelacyi do ludu. Ale że na nadzwyczajnym stortyngu mogą być przedsięwzięte zmiany w ustawie zasadniczej, przeto najlepszą rzeczą będzie zająć się teraz zaraz propozycyą nad udziałem rady stanu w obradach stortyngu.

Grecya.

(Bandy zbójców. — Wyrównanie placu Pyreus.)

Z Aten piszą pod dniem 28. kwietnia: Ściganie zbójców odbywa się teraz bardzo gorliwie. Sąd przysięgłych w Patras skazał na śmierć 15 rabusiów. Oslawiony herszt Kalamato pojawił się na dniu 24. kwietnią bandą liczącą do 40 głów w pobliżu Polygora. W kilku prowincyach zawiązują się nowe bandy zbójckie. W Akarnanii stawiała wojsku opór banda licząca 50 ludzi; burmistrz Kussuri i 5 ludzi od strazy granicznej polegli w tej potyczce, a ze strony zbójców zginęło tylko jedno indywiduum. — Plac w Pyreus wyrównano już całkiem, a w pośrodku ma być postawiona studnia z posągami panującego teraz króla Ottona. (L. k. a.)

Tureya.

(Wiadomości z nad granicy bośnińskiej.)

Zagrabie, 3. maja. Do Zagrabskiej Gazety piszą z nad granicy bośnińskiej z 28. kwietnia:

Od dnia wczorajszego rozpoczął się pochód wojsk tureckich do Bihaczy. Najprzód wkroczyli tam Arnauci, a za nimi jeden batalion Nizamów. Dzisiaj zrana przybył jeszcze oddział piechoty. Reszta wojsk stojących pod Bihaczem wyruszyła pod Kralie, a przeprawa ich promem na rzecę Unna trwała od rana do późnego wieczora. — Każdy przeprowiony oddział piechoty lub jazdy pomykał się natychmiast ku Turio.

Tam bowiem ściągnęła się większa część insurgentów po opuszczeniu twierdzy Bihacz. Nazajutrz przed południem słycać było kanonadę między Ostroczac a Krupą; zdaje się więc, że rokoshanie oparli się jeszcze raz wojskom Omer-Baszy.

Jakoż walka nie musiała tam potąd jeszcze ustać, bowiem stojące pod Bihaczem wojska odchodzą ciągle do Krainy. W Bihaczu zostało się z całej ludności tylko 2 starców tureckich, reszta zaś mieszkańców przyłączyła się do insurgentów, lub posunęła się ku austriackiej granicy, gdzie po części koczuje w zaroślach, a po części przeszła na ziemię austriacką. Arnauci zrabowali wszystkie sklepy i domy w Bihaczu, a na przedmieściu spalili kilka zabudowań. Przed południem zjechał był Skenderbeg do Bihacza, przeglądał twierdzę, a następnie wyruszył ku Turio.

Po południu paliło się w kilku miejscach w Krainie, mianowicie w Brekowicy i Turio.

Pomiędzy zbiegami, którzy schronili się na ziemię austriacką, znajduje się także kilku skompromitowanych przewodzców. Wiele też rodzin chrześciańskich szukało z swym majątkiem schronienia na granicy austriackiej, lecz te powrócą natychmiast do domu, jak tylko wojska rządowe zajmą Bihacz zupełnie. (W. Z.)

(Konferencya naczelników chrześciańskich Heregowiny.)

Według korespondencyi z *Cataro* z 25go zgrupowali się najznakomitsi naczelnicy chrześciańscy Heregowiny z Bagnani, Rudine, Kovitta, Galzito i Novisige w *Grahowo*, dla udania się w gronie do Cettigne do czernogórskiego władcy i wojewody z *Grahowa*, a to dla naradzenia się tam nad przyszłym zachowaniem się w obec porty i wojsk tureckich — mianowicie zaś na wypadek, jeźliby seraskier po przytłumieniu insurekcyi powrócić miał do Heregowiny. Senat Czernogórski pobudził jak utrzymują, do tej konferencyi; słycać też, że naczelnicy czernogórscy — szczególnie bliżsi granicy, postanowili stawić opór Omerowi Baszy. Jeden naczelnik z Albanii ma się już od kilku dni znajdować w Cettigne u władcy.

(Wiadomości z Oryentu.)

Ze **Smyrny** piszą pod dniem 25. b. m.: Blokada wyspy Samos została już odwołana. Wybory do zgrupowania narodowego

odbyły się tam całkiem spokojnie. Gubernator zagał posiedzenia przyjętą z oklaskami mową, o której przyobiecał w imieniu porty wynagrodzić wkrótce te nieszczęścia polityczne, które dotknęły wyspę. Kilku przewodzców ostatniej insurekcji ulaskawiono. — Osman Basza przybył do Samos na parowcu tureckim „Peiki Tidjaret“ i przygotowuje się do wyprawy przeciw korsarzom, którzy teraz znowu na wodach greckich prowadzą niecne rzemiosło swoje. — W okolicach Smyrny panuje od niejakiego czasu wielka posucha, tak że zaczęło już lękać się o tegoroczne żniwa. — Do wychodzącego tu dziennika *Impartial* piszą z Rhodus pod dniem 18. kwietnia, że znowu dwie góry się zapadły skutkiem trzęsienia ziemi. Skąły popękały tak mocno, jak gdyby je prochem podminowano; morze wezbrało o kilka stóp wyżej nad powierzchnię zwyczajną, a olbrzymie bryły kamieni spadające z hukami ze szczytów gór na dół, uzupełniają ten okropny obraz zniszczenia.

Z **Syra** donoszą pod dniem 30. kwietnia: Korsarz Negro odbywa ciągle nowe wyprawy, i niedawno temu zrabował znowu kilka okrętów z nadzwyczajną śmiałością. Od niejakiego czasu ścigają go dwa parowce tureckie na wodach tutejszych. Także i ces. austriacki bryg „Pylades“ i francuski bryg „Fabert“ mają go na oku. (*L. k. a.*)

Egypt.

(Szczegóły o żyjących członkach rodziny Mehmet-Alego i o sile wojska egypckiego.)

Lit. kor. austr. przytacza ciekawe szczegóły o żyjących członkach rodziny Mehmet-Alego i o sile wojska egypckiego: Abbas-Basza generałny namiestnik czyli wice-król Egiptu ma 12letniego syna nazwiskiem Ilham-Basza; z pomiędzy synów Mehmet-Alego żyją jeszcze Said-Basza (najstarszy), Halim-Bej i Mehmet-Ali-Bej. Synowie zmarłego Ibrahim-Baszy nazywają się: Achmet-Bej, Mustafa-Bej i Izmael-Bej. — Wojsko egypckie składa się z 8 pułków piechoty, każdy po 1080 żołnierza, z 6 pułków jazdy po 600 żołnierza, z 2 batalionów saperów i minerów, z 4 pułków artylerji, z 3 zaniedbanych pułków murzyńskich piechoty i z 3000 rozmaitej jazdy. Marynarka składa się z 4 liniowych okrętów, 4 fregat i 5 paropływów.

Persya.

(Gazeta perska w Teheranie.)

Korespondencja z *Tyflis* zawiera wiadomość świadcząca o postępie w państwie Szacha perskiego. Pewien Anglik nazwiskiem Burgess otrzymał pozwolenie wydawania gazety perskiej w Teheranie. Jakoż rozpoczął on już to wydawnictwo pod protekcją pierwszego ministra, Mirzy Tahi Chana. Pierwszy numer wyszedł 26. stycznia, i zawiera oprócz innych artykułów także o przydatności czartaków w Teheranie; inny znów o potrzebie mianowania stałych posłów lub konsulów w Londynie i Bombaj, a trzeci o zaprowadzeniu regularnych komunikacji pocztowych w całym państwie perskiem. (*A. a. Z.*)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe Lwowskie z 9. maja.)

Lwów. We środę nie było targu, słońca wstrzymała dowozy zboża i z tej przyczyny ceny niektórych artykułów poszły w górę na targu dzisiejszym, mianowicie przy owsie, hreczce, kartoflach, sianie, okłotach i drzewie sosnowem. W szczególności były ceny następujące: korzec pszenicy 21r.; żyta 15r. 52k.; jęczmienia 12r. 45k.; owsa 8r. 3k. (więcej o 17k.); hreczki 13r. 7k. (więcej o 15k.); kartofli 7r. 7k. (więcej o 22k.); — cetnar siana dziś droższy o 24k., bo kosztował 2r. 54k. i okłotów cetnar płacono po 2r. 21k., o 9k. więcej jak na targu poniedziałkowym. Sag drzewa bukowego sprzedawano po 30r., sosnowego po 25r., wyżej o 20k. jak 5. b. m. — Sprzedaż żywności drobiazowa niemniej jak wódki, mięsa, łaju i

Przy najszczerzej chęci podania czegoś nowego u nas dziś niepodobna. Jak w znowie losy i natura, pospółstwo i ludzie niczem nie przerywają jednostajności poważnej, bo dosyć zimnej wiosny, a w domowym pożyciu nie nasuwają nie tak dalece rążącego, by zająć mogły pióro publiczne bez pożyczki słów z zakola cokolwiek od rzeczy dalszego. Lecz chociaż w tym dla giętszej myśli zyskałoby się cokolwiek powabu, zostanie przecie podobny wyraz zawsze obrazą mowy zwyczajnej, która istotę rzeczy zwykle z sentymentalnością powinniśmy, a przypadki łzami ubarwia. Żale nas nie uwodzą; a dobrze przynajmniej, że nasze potoczne zdarzenia płaczu niewymagają; to co się dzieje, idzie trybem zwyczajnym; tu owdzie mała kradzież, tu owdzie wstęp do podwojów nieśmiertelności; — nic w tym dziwnego, osobliwszemu do zapisania to tylko będzie, że przeszłego tygodnia spadło na Halickiem dziecię z okna pierwszego piętra pod Nr. 18, i na pociechę rodziców bez szkody.

Przedwstępna zaś nieśmiertelność naszą obchodzimy w tych dniach wystawą jarmarcznią pod Jurem, i zebrane tu płody przemysłu: baki, strzałki, bębenki, pierniki, piszczałki, naczynia kuchenne,

piwa stała w cenach dawniejszych. — Od 4. maja odbywa się wielki jarmark pod św. Jurem, który jak wiadomo trwa przez 4 tygodnie, i już w tych dniach bardzo jest ożywiony.

(Ceny targowe w obwodzie Stryjskim.)

Stryj. 1. maja. Średnia cena sprzedaży w ciągu zeszłej drugiej połowy kwietnia była w Kałuszu, Wojniłowie, Żurawnie, Skolem, Rozdole i Stryju korzec pszenicy 20r.—20r.—17r.30k.—18r.45k.—20r.—20r.; żyta 16r.—15r.—12r.30k.—13r.45k.—14r.—15r.; jęczmienia 14r.—12r.—10r.—11r.40k.—12r.—11r.; owsa 6r.—5r.—6r.—7r.30k.—6r.30k.—6r.; hreczki 10r.—0—0—20r.—0—10r.; kukurudzy 11r.—12r.—0—14r.10k.—0—0: kartofli 4r.30k.—0—5r.—7r.5k.—6r.—5r. Cetnar siana 2r.30k.—1r.30k.—0—2r.30k.—0—2r.15k. Sag drzewa twardego 27r.30k.—6r.15k.—11r.15k.—0—15r.30k.—13r.20k., miękkiego 17r.30k.—16r.15k.—7r.30k.—6r.30k.—12r.—10r. Funt mięsa wołowego 9k.—9³/₈k.—9k.—8¹/₂k.—9k.10k. Garniec okowity 3r.20k.—2r.37k.—2r.30k.—2r.55k.—2r.40k.—4r.15k. w. w.

Kurs lwowski.

Dnia 10. maja.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	50	5	56
Dukat cesarski	5	56	6	3
Półimperyal zł. rosyjski	10	23	10	32
Rubel śr. rosyjski	2	—	2	1
Talar pruski	1	53	1	56
Polski kurant i pięciozłotówk.	1	29	1	30
Galicyskie listy zastawne za 100 zir.	89	—	89	23

(Kurs wekslowy wiedeński z 7. maja.)

Amsterdam 183 p. 2. m. Augsburg 131¹/₂ p. uso. Frankfurt 131 p. 2. m. Genua 153¹/₂ p. 2. m. Hamburg 193¹/₂ l. 2. m. Liwurna 128 l. 2. m. Londyn 12-50. l. 2. m. Marsylia 155¹/₄ p. 2. m. Paryż 155¹/₄ p. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ees. —.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 9. maja.

Hr. Komorowski Piotr, z Bielinki. — Hrabina Humnicka Rozalia, z Zamocia. — PP. Bogdanowicz Maksymilian, z Przemiółek. — Karasowski Karol, z Tetewczyce. — Zbrozek Antoni, z Wierzbiana. — Strzelecki Eugeniusz, z Wyrowa. — Jędrzejowicz Kazimierz, z Czaplego. — Skrzyński Ludwik, z Nozdrza. — Pawlikowski Klemens, z Szczerczyka. — Michalewski Antoni, z Brzeżan. — Papara Stanisław, z Dolnicz. — Rubczyński Alfred, ze Stanina. — Lebowski Oswald, z Krakowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 9. maja.

Księżna Sanguszkowa, do Łańcuta. — Księżna Dolgoruki Olga, do Krakowa. — PP. Rubczyński Ludwik, do Popowca. — Onyszkiewicz Fortunat, do Borysowa. — Rubczyński Alfred, do Stanina.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 9. maja.

Pora	Barometr wmiarzewied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan tem- peratury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zr.	27 11 4	+ 12°	+ 21°	południowy	pogod. ☉
2 god. pp.	27 10 6	+ 21°	+ 11°	"	"
10 g. w.	27 10 8	+ 16°		połud.-zachodni	"

TEATR.

Dzisiaj: opera niem.: „Die Stimme von Portici.“
Jutro: melodramat polski: „Precjoza.“

sprzęty gospodarskie zaścielają cały plac św. Jurski, jak bywało, odkąd pamięć nasza sięga, z tym atoli postępem, że kije z myszkami przybyły. Wieczorną porę przywdziecza teatr, zawsze chwalony z troskliwego przedstawienia sztuk dramatycznych i przedziwniej gry dobranych artystów, zawsze piękny z przyzwoitego przyozdobienia wewnątrz, o którym już wspominaliśmy. Wkrótce strój łoży naczelniej uzupełni ozdobę godną ku przyjęciu Wysokiego Gościa Najlaskawiej nam panującego Monarchy, którego łaska zapowiedzieć nam jeszcze w roku zeszłym raczyła szczęście witania Najjaśniejszego Pana w kraju naszym, a może i w murach naszego miasta. Radość i chęć przyjęcia z wylaniem wdzięcznych uczuć przejęła powszechnie, i osoby nawet w ustroniu od świata dalekie a poświęcające się wyższemu ludzkości celom, uproszone nie odmówiły pracy rąk swoich, by przyczynić wdzięku temu miejscu, które Monarcha obecnością swoją zaszczycić może. Pióro mniej oględne w podaniu dawniejszemu (Nr. 92) uchybiło szlachetności powziętej myśli panien Sacré Coeur; sprawiedliwość i opinia publiczna oddaje co słuszność.

Do dzisiejszej Gazety dołączony jest Dodatek Tygodniowy Nr. 19.